

50è aniversari del MCEC

Mig segle d'esplai a Catalunya

Dossier de Premsa

50è aniversari del MCEC:
mig segle d'esplai a Catalunya

El 2007 fa 50 anys que els primers centres organitzadors de colònies, l'origen dels actuals centres d'esplai, es van coordinar per compartir experiències i recursos.

Avui, **Catalunya no s'explica sense la història dels esplais**, element permanent en el paisatge pedagògic dels darrers 50 anys i un fenomen únic a Europa per les seves particularitats i dimensions. Seguint la tradició catalana d'educació en el lleure, **els esplais formen part de la infantesa i de l'adolescència de milers de persones de Catalunya** que, com a nen/a o com a monitor/a, han crescut i gaudit en aquests centres durant mig segle.

En certa manera, en els darrers temps els esplais han tornat també als seus orígens. Si l'arrel del seu naixement té un objectiu assistencial en donar suport als infants de les famílies desfavorides dels difícils anys 50, **en l'actualitat els esplais esdevenen un agent d'integració social i cultural**. I és que, a més de seguir amb la seva tasca lúdica i educativa en els esplais de cap de setmana, alguns centres han obert les portes entre setmana per **respondre a les creixents demandes socials** de famílies amb pocs recursos, als horaris poc conciliables, i als barris degradats, entre altres problemàtiques.

Centres diaris: espais d'integració dels infants

Els centres diaris del MCEC, que es troben en barris d'exclusió social, responen a una necessitat creixent de les **famílies amb pocs recursos** per comptar amb un espai on dur els infants després de l'escola, facilitant la **conciliació de la vida familiar i laboral**. Aquests centres educatius, fora de l'horari escolar i en zones deprimides, permeten exercir una important funció educativa i social. L'escola es dedica sobretot a impartir unes determinades

matèries i els extensos horaris laborals dels pares i les mares impedeixen dedicar el temps que caldria a l'educació dels infants. Per això, **els esplais esdevenen transmissors de valors, educació i suport emocional**. A més, assumeixen una important **funció d'integració de nens i joves immigrants** pel fet d'estar situats en barris amb una forta presència de famílies nouvingudes. També fan una valuosa **tasca educativa amb infants amb dificultats especials, afectats pel fracàs escolar, per l'absentisme, per carències afectives i socials, delinqüència o marginació**.

D'aquesta manera, l'esplai, on conviuen infants de diferents cultures, procedències i religions, es converteix en un **autèntic mosaic** de cultures i en una ocasió per fomentar la convivència, la solidaritat i la integració social i cultural des de la infància per tal de garantir la societat del futur. Aquesta tasca tan fonamental per la societat present i futura es porta a terme mitjançant activitats lúdiques que afavoreixen l'educació en valors com ara la solidaritat, la democràcia, la convivència o el respecte pel medi ambient. Així, **els esplais es converteixen en destacats agents de transformació social del nostre país**.

Què és un esplai?

Els centres d'esplai s'encarreguen de tots els aspectes del desenvolupament dels joves i els infants. A diferència de l'escola, l'esplai està lliure d'obligatorietat i rendiments, per això, es pot dedicar en profunditat a l'educació d'actitud, valors i comportaments.

- **Activitats:** els infants d'un esplai realitzen activitats de molts tipus: artístiques, esportives, científiques, lúdiques, plàstiques, a l'aire lliure, etcètera. Totes elles contribueixen al seu desenvolupament integral.
- **Voluntariat:** al capdavant dels esplais hi ha un equip de monitors i monitores voluntaris que, com a opció de vida, dediquen part del temps lliure a acompanyar

infants i joves en el seu procés de creixement. Són una de les garanties del manteniment d'aquestes entitats sense afany de lucre. Entre altres coses, els voluntaris aporten models de referència als infants.

- **Vinculació al territori:** l'esplai és una entitat arrelada en el seu barri o municipi, atès que participen de la vida associativa i de les seves activitats culturals i festives, reivindiquen millores en el seu entorn i s'impliquen en projectes comunitaris .
- **Compartir:** el grup és un gran element de creixement i de maduració personal i social per als infants, atès que afavoreix la tolerància, la solidaritat, l'empatia i el respecte pels altres, a més de contribuir a que els infants i joves descobreixin la pròpia identitat.

50 anys del MCEC: un passeig per la història

Els esplais van néixer del treball social de les parròquies i de les colònies d'estiu que aquestes organitzaven. **El punt de partida es troba en la creació del Secretariat de Colònies de Càritas l'any 1957**, quan un total de 23 col·lectius de diferents parròquies i grups que hi estaven vinculats van organitzar les primeres colònies d'estiu. Aquestes activitats es caracteritzaven per ser una **alternativa a l'oferta de temps lliure del règim franquista, així com pel caràcter altruista i voluntari dels monitors i monitores.**

Al cap d'uns anys, aquesta agrupació prendria la forma de moviment d'esplais, amb una estructura fixada, uns fonaments pedagògics sòlids i la intenció de donar continuïtat a la tasca realitzada durant l'estiu. Per fer possible aquesta continuïtat, **a finals dels anys 60 es comencen a organitzar activitats de lleure els dissabtes** a la tarda complementades amb alguna sortida de cap de setmana.

Amb l'arribada de la democràcia i les noves demandes socials alguns esplais intensifiquen el seu funcionament, passant d'obrir només el cap de setmana a obrir cada dia, fet que implica la creació dels esmentats centres diaris.

Actualment, conviuen en els esplais que formen part del MCEC les diferents modalitats d'educació en el lleure (centres diaris, esplais de dissabte i esplais de colònies).

Cronologia dels esplais a Catalunya

<p>1957 Creació del Secretariat de Colònies de Càritas Diocesana de Barcelona.</p> <p>1958 Construcció de la primera casa de colònies de nova planta, coneguda amb el nom de Penyafort.</p> <p>1960 Primer curs de monitors/es.</p> <p>1965 Creació del Servei de Colònies de Vacances (SCV), dins de Càritas Diocesana de Barcelona.</p> <p>1967 Creació de la Secció de Centres dins del SCV.</p> <p>1967 Primera Joresco (JORNades d'Experiències Sobre COLònies).</p> <p>1967 Creació de la Coordinació Catalana de Colònies, Casals i Clubs d'Esplai (CCCCCE).</p> <p>1971 Reorganització de l'SCV. Aparició de dues seccions: l'Escola de l'Esplai i la Federació de Centres (el futur MCEC).</p> <p>1971 Apareix l'Estris, conjunt de fitxes pedagògiques per a monitors.</p> <p>1976 1r Aplec de Centres d'Esplai.</p>	<p>1981 La Generalitat de Catalunya aprova la primera normativa que regula la realització de colònies, campaments, camps de treball i rutes.</p> <p>1985 SCV se separa de Càritas i es crea la Fundació Pere Tarrés i el MCEC.</p> <p>1986 Primera trobada de monitors de la CCCCCE</p> <p>Les fitxes Estris prenen forma de revista i es publica el primer número d'<i>Estris</i>. Es constitueix formalment la Fundació Pere Tarrés.</p> <p>1990 El Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya concedeix la Creu de Sant Jordi a la CCCCCE.</p> <p>1997 2n Aplec de Centres d'Esplai. 40è aniversari.</p> <p>2006 L'Escola de l'Esplai arriba als 1.000 cursos de monitors i monitores.</p> <p>2007 50è aniversari del MCEC. Ho celebra promovent i difonent els Drets dels Infants durant tot un any.</p>
--	--

La Fundació Pere Tarrés

La Fundació Pere Tarrés es mou en torn als següents principis, que orienten totes les activitats que duu a terme:

- La persona és un fi en si mateixa
- Tota acció social formativa i cultural té una dimensió educativa
- L'educació en valors ha d'afavorir el creixement integral de la persona
- L'educació en el lleure és un pilar fonamental de l'educació integral de la persona
- L'acció social entesa com a opció preferent per als col·lectius més desfavorits

A partir d'aquests principis, els valors en què la Fundació Pere Tarrés vol basar la seva actuació **són l'amor, la llibertat, la veritat, la justícia i la pau**. L'entitat valora la participació, el diàleg i la concertació social; defensa la primacia de la societat civil, l'economia social de mercat, la solidaritat, el voluntariat, els drets humans i la consciència ecològica.

La transparència i bones pràctiques en la seva gestió estan reconegudes per la prestigiosa Fundación Lealtad, que cada any analitza les ONL's més importants de l'Estat.

50è aniversari del MCEC:

L'any 2007, la commemoració

Durant 50 anys, la **Fundació Pere Tarrés ha exercit una tasca constant en defensa de la infància i els seus drets**. És per això que vol aprofitar aquest aniversari per treballar a fons els Drets dels Infants. D'una banda, vol donar a conèixer la difícil situació viscuda per molts nens i nenes arreu del món que no veuen respectades les seves necessitats bàsiques i, de l'altra, conscienciar la nostra societat de la **necessitat que tenen els nens i nenes de ser estimats, reconeguts i ser tractats com a iguals**, entre d'altres.

La Fundació Pere Tarrés opta per una reivindicació descentralitzada, formada per diferents actes a diversos municipis catalans. Tots els actes formen part d'un calendari que abasta des del Dia Mundial de la Infància del 2006 fins a la commemoració d'aquesta el mateix dia del 2007.

Els objectius de la celebració són:

- **Sensibilitzar** la societat de la necessitat de treballar pels drets dels infants i mostrar en quina situació es troben.
- **Donar a conèixer els drets d'aquells infants** que viuen en la societat occidental actual, drets que sovint cal actualitzar prenent com a punt de partida els documents originals aprovats per les Nacions Unides (la Declaració sobre els Drets dels Infants, el 20 de novembre de l'any 1959, i la Convenció sobre els Drets dels Infants, el 1989).
- Dotar d'eines a monitors i monitores, a mestres i a aquelles persones dedicades a l'educació, per **treballar als espais i a les escoles els Drets dels Infants**.
- **Celebrar**, tot aprenent, els 50 anys d'activitats d'educació en el lleure amb infants.

Per què els drets dels infants?

Quan es parla dels drets dels infants s'acostuma a pensar en la situació de molts nens i nenes que tenen **dificultats per accedir a béns tan bàsics com l'alimentació, l'educació o la sanitat**. També en aquells que són **víctimes de l'explotació laboral o sexual, els que pateixen maltractaments, els que participen en guerres** o en viuen les conseqüències, els que són separats de les seves famílies o els que han nascut en camps de refugiats. Tots aquests infants tenen uns drets bàsics que cal defensar, difondre i reclamar davant els qui són responsables de fer-los complir. Però, a banda d'aquests infants, n'hi ha molts més al nostre voltant que estan **mancats d'afecte, a qui no s'escolta quan parlen, que amb prou feines veuen els seus pares i mares**, que rarament surten de les ciutats i que no coneixen més jocs que els d'ordinador.

Les entitats d'educació en el lleure tenen la possibilitat d'incidir en aquest panorama tot formant infants participatius, amb sentit crític, amb valors positius i, sobretot, fent que se sentin escoltats i valorats. És una tasca necessària, aquí i avui.

Les activitats per commemorar el 50è aniversari

La Festa dels Infants: és una festa itinerant que recorre diferents municipis catalans. Consisteix en un **joc didàctic de gran format que, amb el títol de “Buscadors de drets”,** implica els infants en la descoberta dels seus drets i deures. També compta amb un **espectacle d’animació infantil dissenyat especialment pel grup La Tresca i la Vedresca** que inclou cançons dedicades a la infància i els seus drets. La proposta serveix per aprofundir en els drets dels infants de manera lúdica i divertida.

Calendari

3 març: Sabadell
17 març: Terrassa + Barcelona
14 abril: Montserrat
15 abril: Mollet del Vallès
21 abril: Badalona
5 maig: Vilanova i la Geltrú
12 maig: Sant Boi
19 maig: L’Hospitalet
18 novembre: Barcelona

L’exposició: “Educar infants, defensant els seus drets”

Exposició itinerant que visitarà diferents ciutats de Catalunya per difondre, de manera molt gràfica i atractiva, quins són els Drets dels Infants i la seva permanent reivindicació a Catalunya i en el món. **Presentada de manera interactiva, fa participar als visitants i els implica a recórrer l’exposició i a jugar amb la versió de taula del joc didàctic.** Aquest joc didàctic pretén involucrar les famílies, els esplais i les escoles dels municipis que visiti l’exposició perquè realitzin més activitats.

Calendari

19 abril – 6 maig: Vilanova i la Geltrú
25 novembre – 9 desembre: Badalona
15 de desembre – 7 gener 2008: Terrassa

(pendent de confirmació a altres poblacions)

Els drets que recollirà l’exposició **“Educar infants, defensant els seus drets”** pretenen treballar conceptes com l’alimentació sana, la companyia que ofereixen els adults als infants, la participació social, el joc, el fet de ser un mateix i el respecte a la diferència, la innocència o l’educació, per exemple.

En l’elaboració d’aquesta exposició hi ha participat un **consell assessor format per persones de recorregut prestigi, com l’ex-Síndic de Greuges per la Infància, Jordi Cots; el president d’UNICEF a Catalunya, Víctor Soler-Sala; el president de la Fundació Jaume Bofill, Jordi Sánchez; el director d’Educació Sense Fronteres, Ignasi de Juan; el Secretari General de l’Associació Catalana de la Infància Maltractada, Josep Anton Arrebola; la membre de l’Institut de Formació de la Fundació Pere Tarrés, Violeta Quiroga; el mestre i escriptor Jaume Cela; el mestre i professor de la Universitat de Barcelona, Juli Palou; i el màxim representant de la Fundació Pare Manel, el pare Manel Pousa.**

Actes centrals de la celebració dels 50 anys d'esplai

10-11 març '07	Joresco. Trobada general de Monitors. La Conreria (Tiana)
14 abril '07	Pujada i Trobada a Montserrat Montserrat
20-21 abril '07	2n Congrés Perspectives de l'educació en el Lleure Barcelona. Casa del Mar
12-13 maig '07	Matxembrat. Trobada de joves Teià
18 novembre '07	Dia dels Drets dels infants. Festa final Barcelona (zona Fòrum)

Altres dades

Els destinataris de les activitats preparades pel 50è aniversari del MCEC són tots aquells infants i joves disposats a aprofundir lúdicament en els Drets dels Infants. Per tant, és una proposta pensada per a centres d'esplai i de lleure, escoles, centres educatius i famílies. A més, també estan convidats a participar-hi tots els habitants dels municipis catalans on es farà la Festa dels infants. D'aquesta manera, **es preveu que unes 18.000 persones participin en les activitats del 50è aniversari del MCEC.**

El web del 50è

La Fundació Pere Tarrés ha posat en marxa el lloc web www.50anys.cat que recull totes les activitats previstes, entrevistes amb els protagonistes, la versió en línia del "Joc Didàctic", les cançons dels drets dels infants amb MP3 i altres informacions d'interès.

**Per a més informació,
contacteu amb:**

Àrea de Premsa – Fundació Pere Tarrés
Isabel Vergara i Marta Masdeu
Tel.: 93 430 16 06 premsa@peretarres.org

La Fundació Pere Tarrés és una organització no lucrativa d'acció social i educativa, que té per finalitats l'educació en el temps lliure, la promoció del voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit associatiu. És una institució molt representativa en l'àmbit de l'educació en el lleure a Catalunya que actualment actua a tot el territori espanyol. Fundada a Barcelona el 1985, posseeix un bagatge de més de 50 anys, a partir de diverses iniciatives de formació, lleure i serveis, avui integrades en la Fundació Pere Tarrés.

El Moviment de Centres d'Esplai Cristians (MCEC) és la federació de centres d'educació en el temps lliure de la Fundació Pere Tarrés. És membre de la Coordinació Catalana de Colònies, Casals i Clubs d'Esplai. Amb 50 anys d'experiència, actualment agrupa prop de 180 centres que acullen 15.000 infants, adolescents i joves gràcies a la tasca educativa i voluntària de 4.000 monitors i monitores.